

ОСВІТНІЙ ПРОСТІР СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Світлана СКУРЕНКО

*методист кафедри дошкільної та початкової освіти комунального закладу
«Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»*

Дошкільна освіти – це перші освітні кроки в дитячому житті, перше знайомство з оточуючим світом, перше усвідомлення себе в цьому світі. Саме там, у дитячому садку, закладаються основи успішної та адаптованої дитини в майбутньому. На жаль, війна поставила нові, небачені раніше виклики як перед країною, перед кожною сім'єю, так і перед дошкіллям. Сьогодні наші вихователі працюють у надзвичайно складних умовах, забезпечуючи не тільки якісну, а ще й безпечну освіту, допомагаючи нашим дітям зберігати відчуття захищеності та безпеки.

Досліджуючи особливості формування освітнього простору в умовах сьогодення, хочу звернутися до досвіду роботи вихователя-методиста комунального закладу «Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 33 «Гармонія» Кропивницької міської ради Біди Світлани Олексіївни (директор Отян Валентина Іванівна).

Успіх роботи закладу дошкільної освіти багато у чому залежить від рівня професійно-педагогічної компетентності вихователів. Головне завдання вихователя-методиста – знайти доступні і водночас ефективні методи підвищення педагогічної майстерності, які стимулюватимуть педагогів підвищувати свій фаховий рівень, сприятимуть збагаченню їхнього педагогічного досвіду, формуватимуть навички самостійного аналізу власної професійної компетентності. Вимоги до особистісних і фахових якостей педагогічних працівників постійно зростають, що потребує удосконалення та урізноманітнення форм методичної роботи.

Основні щоденні складники роботи, які успішно використовує вихователь-методист Біда С. О.:

- стимулювання професійного інтересу педагогів через участь у семінарах, тренінгах та майстер-класах;
- удосконалення педагогічної практики шляхом впровадження інноваційних методик навчання та виховання, які сприяють активізації пізнавальної діяльності дітей та розвитку їх творчих здібностей;
- підтримка професійного розвитку педагогів та підвищення їхньої кваліфікації та компетентності в умовах реформування освіти;
- організація роботи в умовах воєнного стану із врахуванням індивідуальних можливостей педагогів, їх методичної підготовки та професійного рівня. З цією метою у методичному кабінеті створено банк даних

кращих педагогічних досвідів вихователів закладу та колег із дошкільних закладів міста та України.

Реалізується комплексний підхід до розвитку психоемоційної компетентності педагогів, що сприяє зміцненню ментального здоров'я як вихователів, так і вихованців. Цьому сприяють тренінги, семінари та консультації, спрямовані на підвищення стресостійкості та емоційної обізнаності педагогів, що їх проводить Світлана Олексіївна, маючи освіту психолога.

На високому методичному рівні були проведені такі методичні заходи з педагогами:

Комплексна педагогічна рада, де було висвітлено питання забезпечення соціально-психологічного супроводу та організацію роботи із соціального захисту учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Методична рада, де було вивчено стан психолого-педагогічного супроводу дітей, зокрема й з особливими освітніми потребами.

Медико-педагогічна рада, де обговорювалися результати психоемоційного стану дошкільників та планування індивідуальної роботи.

Варто відмітити організовані та проведені такі форми роботи:

- Семінар-практикум: «Стрес-менеджмент у професійній діяльності педагога».
- Круглий стіл: «Як емоційний стан впливає на якість професійної діяльності».
- Консультації:
 - «Як організувати безстресовий освітній процес».
 - «Навчаємо дітей позбавлятися фізичного та емоційного напруження».
 - «Як підтримати себе у стресових умовах: п'ять технік».
 - «Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу в ДНЗ в сучасних умовах воєнного стану».

Національно патріотичне виховання дошкільників, особливо в умовах військової агресії проти України, залишається ключовим і невід'ємним елементом освітнього процесу в закладі дошкільної освіти «Гармонія».

Заплановано та реалізовано низку заходів, спрямованих на формування у дітей почуття патріотизму та любові до рідної країни, працює гурток національно-патріотичного виховання «Берегиня».

Під керівництвом Біди С. О. був реалізований освітній проєкт «Дітям про Україну», розроблені методичні рекомендації «Що розмістити в етнографічних осередках», «Організація інтегрованих занять з пріоритетом національно-патріотичного виховання». Педагоги дошкільного навчального закладу «Гармонія» систематично використовують поетичні твори, народні казки та пісні, що сприяє розвитку мовлення дітей, їх емоційної сфери та формуванню любові до рідної країни. З вихованцями дошкільного закладу в усіх групах проводяться заняття на теми «Моя Україна», «День захисника України», «День українського козацтва».

Проведено анкетування батьків «Національно-патріотичне виховання малюків», яке засвідчує високий рівень задоволеності батьків освітнім процесом та підтримку національно-патріотичних ініціатив закладу; тематичне засідання педагогічної ради «Національно-патріотичне виховання», де педагоги поділилися досягненнями та викликами в реалізації цього напрямку.

Світлана Олексіївна постійно працює у пошуку нового змісту, форм та методів методичної роботи, систематично впроваджує особистісно орієнтований, діяльнісний та інтегрований підходи, налагоджуючи тісну партнерську взаємодію між дітьми та педагогами.

З метою дотримання мовного законодавства вихователь-методист провела вибіркове вивчення Закону України «Про засади державної мовної політики». Велика увага приділяється дотриманню вимог щодо ведення ділової документації державною мовою та забезпеченню якісного проведення освітньої роботи в групах. Вся ділова документація вихователя-методиста та педагогічних працівників без зауважень ведеться державною мовою з дотриманням нормативних вимог. Педагоги мають достатній рівень володіння державною мовою, що сприяє ефективному виконанню освітніх завдань.

У закладі проводилося оцінювання досягнень дітей за освітніми напрямами БКДО та відповідно до вимог освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина». Основними методами збору інформації щодо рівнів засвоєння дітьми програмового матеріалу були мінізаняття, дидактичні ігри та вправи, бесіди, створення проблемних ситуацій, спостереження за дітьми.

Творчою групою педагогів ЗДО розроблено програму моніторингового дослідження, яка дозволила:

- отримати об'єктивну інформацію щодо рівня сформованості життєвої компетентності здобувачів освіти;
- визначити відповідність фактичних результатів моніторингу рівня сформованості компетенцій дошкільників за 7-ма освітніми напрямами БКДО;

- визначити шляхи покращення якості дошкільної освіти на основі результатів моніторингу.

Орієнтуючись на динамічні зміни в навколишньому світі і сучасні вимоги до підростаючого покоління та з метою розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей та високих соціально-адаптаційних можливостей особистості у вихованців, педагоги дошкільного закладу «Гармонія» впроваджують в освітній процес такі інноваційні педагогічні технології:

- LEGO – технології використовуються практично на всіх видах занять. Для педагогічного процесу LEGO цікава тим, що, базуючись на інтегрованих принципах, об'єднує в собі елементи гри та експериментування. Ігри з LEGO виступають засобом дослідження та орієнтації дитини в реальному світі.

- «Театр фізичного виховання та пластичний горизонтальний балет за М. Є. Єфіменком».

- «Цікаві шашки». Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шашки.

- «Використання дидактичних ігор М. Монтесорі в роботі з дітьми раннього віку».

- Формування національної самосвідомості дітей дошкільного віку засобами патріотичного виховання».

- «Малюків розвиваємо – математику вивчаємо: використання паличок К'юїзенера в роботі з дітьми».

- «Використання коректурних таблиць Н. Гавриш в мовленнєво-комунікативній діяльності дітей дошкільного віку».

- Методику використання схем-моделей для навчання дітей описовим розповідям (автор–Ткаченко Т.).

- Методику «Лялька як персона» у роботі з дітьми що мають ООП (педагоги інклюзивних груп).

Сучасні дошкільнята – відкриті, розумні, комунікабельні. Старі іграшки та ігри не викликають у них особливого інтересу. Останнім часом дуже змінилися вимоги й до організації розвивального середовища закладу дошкільної освіти. Адже становлення та розвиток особистості дитини відбувається здебільшого не на занятті, а саме в повсякденному житті, де малюк має змогу отримати різнобічний і значно багатший емоційний досвід, який запам'ятовується на все життя. Більше того, при нагоді дитина його використає, застосує в реальному житті.

STREAM – освіта – новий інтеграційний підхід до розвитку, виховання й навчання дітей. Цей напрям освіти допомагає дітям зосередити увагу на розвитку продуктивного, критичного мислення, формуванні в них цілісної картини світу, уміння досліджувати, моделювати, творити. Тому в закладі створено STREAM-лабораторію для розвитку в дітей пізнавального інтересу, інтересу до

дослідницької діяльності, формуванню наукового світогляду. Робота в лабораторії припускає перетворення дітей у «науковців», які проводять дослід, експерименти, спостереження.

З метою виявлення, підтримки, розвитку обдарованості, природних нахилів та здібностей дітей дошкільного віку, реалізації Базового компоненту дошкільної освіти в ЗДО згідно до затвердженого Положення про організацію гурткової роботи, функціонують гуртки:

- «Англійська мова»,
- «Грамота для дошкільнят»,
- Спортивний «Шкіряний м'яч»,
- Музичний «Веселі нотки»,
- Народознавчий «Берегиня».

Вихователь-методист Біда С. О. разом з педагогами закладу постійно працює над створенням освітнього середовища, у якому реалізуються права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціальну адаптацію та підготовку до отримання наступного рівня освіти. У закладі дошкільної освіти функціонує дві інклюзивні групи, у яких виховується 6 дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Для забезпечення кваліфікованого супроводу дітей з ООП здійснюється співпраця їхніх батьків та педагогів зі спеціалістами інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ). В індивідуальних програмах розвитку дітей, до створення яких залучалися батьки, визначено умови та забезпечується корекційно-розвиткова спрямованість занять відповідно до рекомендацій ІРЦ.

Належна увага приділялася організаційній чіткості при проведенні корекційних занять, вибору методів, прийомів та засобів навчання відповідно до стану здоров'я дітей з ООП та рекомендацій ІРЦ. Педагоги інклюзивних груп активно впроваджують міжнародну технологію «Стіни, які говорять» («Talking Walls»), яка забезпечує дитині можливість бути повновладним хазяїном свого персонального простору.

Створено освітнє середовище, вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації. Вихователем – методистом розроблені та впроваджені способи і методи запобігання булінгу, виявлення булінгу, реалізація заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу та усунення потенційних ризиків його виникнення.

На сайті закладу створена окрема сторінка «Антибулінгова кампанія», де розміщено матеріали щодо протидії булінгу для працівників ЗДО та батьків. У кожній віковій групі оформлено інформаційні куточки «Маркери булінгу» з інформацією про те, що таке булінг, його різновиди та адміністративну відповідальність. У батьківських Viber-групах розміщувалась інформація про шляхи запобігання насильству в сім'ї та кібербулінгу. У ЗДО створене безпечне освітнє середовище, яке сприяє емоційному благополуччю дітей, педагогів і

батьків. Відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання. Дотримуються права і норми фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Вдумливо та творчо педагоги закладу налагодили партнерську взаємодію між батьками та педагогічним колективом, використовуючи різні канали комунікації (соціальні мережі Viber, Telegram та електронні платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom, Microsoft Teams) з метою надання інформаційно-освітніх та психолого-педагогічних послуг. Для батьків майбутніх першокласників працює «Школа майбутнього першокласника». Засідання школи проходять в дистанційному режимі. На сайті закладу та у Viber-групи розміщуються поради фахівців, консультації, тести тощо.

Отже, на прикладі вивченого досвіду роботи вихователя-методиста закладу дошкільної освіти (ясла-садок) № 33 «Гармонія» Біди Світлани ми переконалися: якість освітньо-виховного процесу закладу дошкільної освіти залежить від якості методичної роботи, яку організовує, контролює, аналізує та щоденно супроводжує вихователь-методист. У цьому закладі дійсно створений сучасний освітній простір: доступний, безпечний, розвивальний, який дає змогу ефективно використовувати потенціал різних моделей організації освітнього процесу із застосуванням сучасних технологій, освітніх програм та послуг, що відповідають особливостям розвитку всіх дітей дошкільного віку.

Список використаних джерел:

1. Закон України Про дошкільну освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>.
2. Богуш Алла. Методична робота в закладах дошкільної освіти: навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. 200 с.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ ТА НАВЧАННЯ: ВІД ПОЕТАПНОЇ ТЕОРЕТИЧНОЇ ОБІЗНАНОСТІ ДО ПРАКТИКИ ВИКОРИСТАННЯ ВЧИТЕЛЕМ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Зоя ВЕЛИКА,

*учитель початкових класів Тишківського ліцею
Новомиргородської міської ради Новоукраїнського району
Кіровоградської області, учитель-методист*

Цифрова трансформація супроводжує процес функціонування сучасного інформаційного суспільства і породжує суспільний запит на сформованість умінь швидко орієнтуватися в інформаційному потоці. У контексті зазначеного вчителю початкових класів конче необхідно бути теоретично обізнаним з:

- інформатизацією освіти як з упорядкованою сукупністю взаємопов'язаних процесів, спрямованих на задоволення інформаційних,